

EU-dommen om den tyske arbejdsmarkedspension

Seminar den 8/10 2010 i Center for Pensionsret

Oplæg ved professor, dr. jur. Jens Kristiansen

EU-dom af 15/7 2010 i C-271/08

- Traktatbrudssag anlagt af EU-kommissionen mod Tyskland om manglende offentligt udbud af valg af pensionsinstitut
- Danmark og Sverige afgav under sagen indlæg til støtte for Tyskland
- Sagen blev behandlet af Den Store Afdeling (13 dommere)
- Generaladvokaten ville frifinde Tyskland (manglende bevis for overskridelse af udbudsdirektivernes tærskelværdier)
- Domstolen dømte Tyskland for at have tilsidesat pligten til at foretage offentligt udbud

Karakteristiske træk ved den tyske ordning

- Retsgrundlaget består af
  - generel lovmæssig ramme
  - supplerende (kommunal) overenskomst
- Den enkelte lønmodtager
  - kan selv vælge at konvertere løn til pension
  - tilsyneladende få deltagere og beskedne beløb
- Den enkelte kommune (arbejdsgiver)
  - er ansvarlig for pensionsydelse
  - skal "afdække" ydelserne ved at vælge en blandt flere skitserede muligheder i overenskomsten

Dommens hovedpunkter

1. Hvad betyder den overenskomstmæssige forankring?
(punkt 36-50)
2. Er udbudspligt forenelig med ordningens sociale formål?
(punkt 51-66)
3. Er der tale om "offentlige tjenesteydelsesaftaler"?
(punkt 67-82)
4. Er tærskelværdierne for udbudspligt overskredet?
(punkt 83-106)

1) Den overenskomstmæssige forankring

- Falder pensionsordningen efter sin "art og formål" uden for udbudsdirektivernes anvendelsesområde?
- Udgangspunkt i den kollektive forhandlingsret, men
  - ikke automatisk undtagelse fra udbudspligten
  - Albany- og van der Woude-dommene ikke uden videre anvendelige på fri bevægelighed
  - udpegning af pensionsinstitutter "i en kollektiv overenskomst som den i sagen omhandlede" berører ikke "kernen i retten til kollektive forhandlinger"
- I lyset heraf fører ordningens overenskomstmæssige forankring "ikke i sig selv til at undtage det foreliggende tilfælde" fra udbudspligten

2) Gennemførelsen af det sociale formål

- Foretager overenskomsten en korrekt afvejning af det sociale formål (forbedret pension) og fri bevægelighed (åben konkurrence)?
- Væsentlige elementer i EUDs interesseafvejning
  - der er i intet tilfælde udbudspligt ifølge overenskomsten
  - udbudsprocessen kan inddrage lønmodtagerne via "mekanismer" i "tysk socialret"
  - udbudsbetingelserne kan tage hensyn til lønmodtagernes interesser, herunder solidaritet og soliditet
- I lyset heraf når EUD til, at udbudspligten "ikke ses at være uforenelig med gennemførelsen af det sociale formål", som overenskomstparterne varetager (punkt 66)

3) Offentlig tjenesteydelsesaftale

- Er der tale om en "offentlig tjenesteydelsesaftale" i udbudsdirektivernes forstand?
- Pensionsaftalen er en "offentlig tjenesteydelsesaftale"
  - forsikringsydelser (enighed herom)
  - arbejdsgiversiden er med til både at forhandle den generelle overenskomst og den konkrete gruppeaftale
  - arbejdsgiveren har økonomisk interesse i aftalen (som ansvarlig for pensionsydelserne)
- Undtagelsen af "arbejdsaftaler" skal fortolkes snævert og omfatter ikke en aftale mellem en arbejdsgiver og et pensionselskab

4) Tærskelværdier for offentlige udbud

- Opfylder de enkelte kommuner udbudsdirektivernes tærskelværdier for offentlige udbud?
- Generaladvokaten fandt ikke, at EU-kommissionen havde bevist, at tærskelværdierne var overskredet i de enkelte kommuner
- Domstolen fandt i modsætning hertil, at EU-kommissionen havde ført det fornødne bevis
  - og dømte dermed Tyskland for traktatbrud

EU-dommen og danske pensionsordninger

- Det er et gennemgående træk ved dommen, at den
  - sonderer mellem "ret til pension" og "valg af pensionsforvalter"
  - konkret vurderer, om et offentligt udbud vil være foreneligt med pensionsordningen og de bagvedliggende sociale formål
- Dommen kan have interesse for mange (danske) aktører
  - alle kommunale, regionale og statslige institutioner
  - statslige aktieselskaber og andre offentligretlige organer
  - visse former for (privat) forsyningsvirksomhed
- Dommen kan få betydning for alle afdækkede pensionsordninger
  - tilsagnsordninger
  - firmapension
  - arbejdsmarkedspension